

Bedrijfseffectentoets (zie ook 4.1 van de concept wijzigingsregeling)

De maatregelen die met deze regeling zijn geïmplementeerd hebben impact op de agrarische bedrijfspraktijk.

Het stelsel van stikstofgebruiksnormen is als zodanig niet nieuw. Sinds de invoering van de stikstofgebruiksnormen in 2006 zijn deze voor landbouwers werkbaar en uitvoerbaar gebleken. De voorgenomen wijziging van de stikstofgebruiksnormen wijzigt het stelsel van stikstofgebruiksnormen en daarmee ook niet de werkbaarheid of uitvoerbaarheid van dit stelsel.

Deze wijziging van de stikstofgebruiksnormen en de aanwijzing van aandachtsgebieden stikstof en de daaraan gekoppelde verlaging van de stikstofgebruiksnormen in die gebieden leidt voor sommige gewassen in sommige grondsoortregio's tot veranderingen in de toegestane stikstofgift van meststoffen. Daarmee heeft deze wijziging een effect in de bedrijfsvoering van sommige akkerbouwers en melkveehouders die gewas(sen) telen. In sommige regio's leidt de wijziging ertoe dat telers van gewassen, ten opzichte van de huidige situatie, minder stikstof uit meststoffen mogen toepassen omdat de stikstofgebruiksnormen worden aangescherpt. In andere regio's mogen sommige telers van gewassen juist meer stikstof uit meststoffen gebruiken ten opzichte van de situatie in 2025.

Een kwantitatieve berekening van de impact op de agrarische bedrijfspraktijk van deze wijziging is niet te maken. Dit komt omdat de bedrijfseffecten afhankelijk zijn van de bedrijfslocatie en ook de bedrijfsvoering van de landbouwers en de eigen keuzes die deze landbouwers maken binnen hun bouwplan en dus afhankelijk is van hun specifieke situatie.

In het kader van de bedrijfseffecten is een Agrarische praktijktoets uitgevoerd. Naast dat er stakeholderbijeenkomsten zijn geweest in het kader van het 8^e actieprogramma waarin het voorliggende wijzigingsvoorstel op hoofdlijnen is toegelicht is specifiek voor de nadere uitwerking van dit wijzigingsvoorstel een overleg georganiseerd met landbouwers op wie de voorgestelde wijzigingen een effect hebben. Dit overleg heeft plaatsgehad op 17 september 2025. In dit overleg hebben landbouwers, melkveehouders, akkerbouwers, telers, en onderzoekers die nauw bij de landbouw betrokken zijn, hun reactie gegeven op de wijzigingsvoorstellen. In het overleg is enerzijds naar voren gebracht dat er zorgen zijn over de hoogte van de stikstofgebruiksnormen in het zuidelijk zandgebied. Er zijn zorgen of melkveebedrijven verder kunnen. Een afname van het aantal melkveehouders heeft potentieel een negatief effect op het graslandareaal en daarmee op de grondwaterkwaliteit. De verlaging van de stikstofgebruiksnormen heeft voor akkerbouwers potentieel negatieve bedrijfsconsequenties, door lagere gewasopbrengsten en door het mogelijk niet kunnen telen van een product dat voldoet aan de kwaliteitsvereisten. Voor andere grondsoortregio's wordt de wijziging, onder andere de vervanging van nv-gebieden door aandachtsgebieden stikstof, als positief ervaren. Door de aanwezige landbouwers is gevraagd om meer maatwerk omdat generieke maatregelen geen recht doen aan de verscheidenheid die er is aan milieueffecten tussen gewassen, bedrijven en percelen. In het verlengde daarvan is positief gereageerd op de invoering van een systeem voor doelsturing, waarbij bij goede resultaten op termijn een stikstofgebruiksruimte kan worden verdiend. Dit laatste valt echter buiten de scope van deze regeling.